ملة ابراهيم

إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ

ئەم بەريئين ژ هەوە و ئەوێت هين دپەرێسن ژبلى خودىٚ و ئەم كافرين بهەوە

شەرحا بابەتى

ماموٚستا كامەران كەريم

بانگە وازيا تە وحيدێ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

بسم الله، والحمد لله، والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن اهتدى بهداه.

برا مسلمانێت بەرێز باوەردارێن ئەزیز ل کومبونەکا دی ئەم گەهشتینە ئێک بو بەحسکرنا ئێک ژوان پێغەمبەران کو الله تعالى کریە رێنیشاندەر بو گەلێن بشتی خو هەتا روژا قیامەتێ کو ئەوژی ابراهیم پێغەمبەرە علیە صلاة وسلام ئەو پێغەمبەرێ نازدار ئەگەر ئینسان بەرێ خو بدەتێ دوان هەمی سورەتێن بەحسێ وی هاتیە کرن ب تایبەتی سورەتا الممتحنة ایەتا ٤ الله تعالى دبێژیتە پێغەمبەرێ مە ﷺ و باشی بو هەمی ئومەتا ئیسلامێ هەتا روژا قیامەتێ ، بزانن چ دبێژیت دحەقێ پێغەمبەری ﷺ دبێژیت : (قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ ۖ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ)[1] [سورەتی الممتحنة:4] برا یێت من یێت بەرێز بلا ب جوانی بەرێخو بدەینە ڤێ ئایەتا پیروز سورەتا الممتحنة ایەتا ٤ اها بڤێ ئایەتا پیروز الله تعالى دبێژیتە پێغەمبەرێ مە ﷺ هەڤالێن وی و ئەی ئەو کەسێن وە ئیمان ب پێغەمبەری ﷺ ئینای هەتا روژی قیامەتێ ، ابراهیم رێبەرێ هەوەیە و باشترین رێبەرە ، و بزانن د ژیانا خودا وی پێغەمبەری چ کریە علیە صلاة وسلام دڤێت هین ژی وەکی وی بکەن ، ئەو پێغەمبەرێ نازدار و ئەوێت دگەل ڤێجا ئەو کەسەکینە هندەک ژ ئەهلێ عیلمی دبێژن

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

(وَالَّذِينَ مَعَهُ)[1] ئانكو ئەو پێغەمبەرێن پشـتی وی کو هەمی لسـەر وێ عەقیدەیێ بون وهندەک دبێژن ئەو دوو کەسێن دگەل وی بون یا ئێکێ ژنکا وی بو و یێ دووێ ژی برازایێ وی بو کو لوطه علیه صـلاة وسـلام ئانکو دزەمانێ وی دا تنێ ابراهیم و خێزانا وی و برازایێ وی لوط موەحید ئێک خودێ پەرێس بون و هەمی ئەوێن لسـەر عەردی موشریک بون ، ڤێجا دەمێ تویێ موەحید دبێژی تنێ الله تعالی کەسـەکێ دی من نەڤێت و گەلەک کەس دێ دوژمناتیا تە کەن و تو بزانە لسەر وێ رێکێ گەلەک کەسێن دێ دگەل تەبن ان شاء الله کەسێن موەحید گەلەک یێت دگەل تە وەکی بەری نوکە مە بەحس لێ کری کو ابراهیم بخو و خێزانا وی و برازایێ وی و ئەو خەلکێ دی یەعنی وان خودێ نە نیاسـیە پەرسـتنا خودێ نە کریە ؟ بەلێ بەس شـەریک یێت پەیدا کرین ، ژبەر هندێ الله تعالی ابراهیم یێ هنارتی و تو بزانە کو ئەو چەوا دگەل قەومێ خو دئاخفیت خودێ تەعالا دبێژیت دڤێت توژی هوسـا دگەل قەومێ خو باخفی ئانکو نوکە هەر کەسـەک ژ هەوە خو بکەتە میراتگرێ ڤی پێغەمبەر ابراهیمی علیه سـلة وسلام و بەرێ خو بدەتە قەومێ خو ،

بەرێ خو بدەنە شێوازێ وی :

(إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ)[1] هزر بکەن دەمێ ئەفان گوتیە قەومێ خو (إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ)[1] بەرێ خو بدەنێ ئێکەمین تشت ئەم بەریئین ژ هەوە ژ قەومێ خو (وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ)[1]

> فێجا بو ئێکەم جار بەرائەتا خو کر ژ قەومێ خو هەمییێ قەومێ مە ئەم ژ هەوە بەریئین.

> یا دووێ و ژ هەر تشتەکی هین دپەرێسن ژبلی الله تعالی.

چونکی ئەو موشریک بون ژبەر هندێ بەرائەتا خو ژوان کر ژبەر هندێ ابراهیم پێغەمبەر خو بەرائەتا خو ژوان دکەت دڤێت تویێ مسـلمانێ ئێک خودێ پەرێس بێژی ئەز بەریئم ژ هەر کەسـەکێ شـەریکان پەیدا دکەت ژ هەر کەسـەکی کو ژ خەیری خودێ بپەرێسـن بلا پەرستنا

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

خودێ ژی بکەن ئاگەهداربن چ جاران نەبێژی واللە فلان کەس نفێژا دکەت روژیا دگریت ئیمان یا هەی و دبێژیت (لا اله الا الله محمد رســـول الله) دفێت ئەو کەســـە ڤێ چەندێ ب پاقژی رابگریت نا چێبیت شریکان بکەتە دانافا ڤێ عەقیدێ دا ناچێبیت کەســـەکی بەتە رێزا خودێ دەمێ تو دبێژی (لا اله الا الله) ئانکو خلاس نەخێر بو هەمی کەسان تنێ بو الله تعالی دەمێ تە کەســـەکێ دی ئینا رێزا وی ئانکو تە شـــەریک پەیدا کر تویێ مســـلمان دفێت بێژی ئەس ژ هەوە یێ بەریێم چونکی تە شەریک یێت پەید کرین دوو جورێن شەریکاتیێ یێت هەین باراپترا خەلکی هاژێ نینە و نزانن چێدبیت دەمێ تو بەحسی ـ دکەی لنک وان زور تشـتەکێ عەجێب بیت ژبەر هندێ دێ بێژیت ئەڤە چەوا موشریکە و چەوا کافر دکەی چونکی ئەڤە یێ نفێژا دکەت روژیا دگریت دبێژیت (لا اله الا الله محمد رسـول الله) ئەمژی دبێژین خودێ وان کافر دکەت خودێ وان موشریک دکەت بەرێ خو بدەنە ڤێ ئایەتێ : (وَأَنَّ ٱلْمَسَـٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُواْ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا) [ســـورەتی الجن:18] الله تعالی دبێژیت مزگەفت مالێت خودێنە مزگەفت یێت خودێنە جهێ سوجدە برنێ نە بو خودێ دگەل خودێ بەحسێ کەسێ دی نەکە هەوارا خو بو کەسێ دی نەبە کەسێ نە پەرێسە (فَلَا تَدْعُواْ) عولەما دبێژن دوعایا داخازیێ و دوعایا پەرستنێ یە ئانکو هەردوو لایان دگریت عیبادەت کرن بو یان رازیبون ب حوکمرانیا وان دبێژیت تنێ دفێت داخازێ ژ الله تعالی بهێتە کرن ، ئەڤە د شرکا کێ دا ئەم دبینین ســـوفی و دەروێش تەریقەتان هەمی هەوار دکەن دبێژن یا رسول الله یا خیز گەیلانی یا کاک احمە شێخ یا شاهین نخشبندی یا بدەوی یا عەدەوی هەتا دوماهی ... هەروەکی دێ بێژی الله تعالی ئەڤە یێت کرینە واســـتە بخو دا خەلک داخازا ژێ بکەن !! ئەگەر ئەم بەرێ خو بدەینە قورئانێ دبێژیت داخازێ ژ هەر کەسەکی بکەی ژبلی خودێ تو موشریکی هەتاکو دبێژیتە پێغەمبەرێ مە هەتاکو دبێژیتە هەمی پێغەمبەران دبێژیـت : (وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَـٰسِرِينَ) [ســـورەتی الزمر:65] ئەی محمد وەحی یا بوتە هاتی و بو

هەمی پێغەمبەرێن بەری تە یا هاتی ئەگەر تو شــەریکەکی پەیدا بکەی د عیبادەتێ الله تعالی دا د حوکمرانیا الله تعالی دا فێجا دێ هەمی عەمەلێ تە پیچ کەم باتل بیت و دێ جیە جەهنەمێ بو هەتاهەتا بیّ ، ئەو کەسێ شریکان پەیدا بکەت الله تعالی بەهشــت یا لێ حەرام کری ئەفە یێت بێژیتە پێغەمبەریﷺ فێجا ژبلی پێغەمبەریﷺ یێت دی کینە !! پێغەمبەری نەگوتیە (لا اله الا الله محمد رســـول الله) پێغەمبەری ﷺ ئیمان نەبو ژمە پتر فێجا ئەگەر ئەف پێغەمبەرە بێژیت یا ئادەم هەوار الله تعالی هەمی عەمەلێ وی دێ پیچ کەت و دێ ژێیەت و هەتاهەتا دێ کەتە د جەهنەمێ دا ، یان الله تعالی ئەف قورئانە یا فرێکری دا حوکمی پێ بکەن ئەگەر بچیت حوکمرانیا کەســـەکێ دی قەبیل بکەت و قورئانێ لا بدەت الله تعالی وی کەسی دێ هەتاهەتا بیّ کەتە د جەهنەمێ دا یا گوتیێ ، فێجا ئەگەر ب وان هەمی پێغەمبەران بێژیت ئەم چ تشـتین لبەرام بەر وان لوی دەمی ، مناقشـا مە بو دگەل کەسـەکی وی دگوت ئەو کەسێ بێژیت یا رسول الله والله کەسەکە هندێ ب تەقوایە هندێ ب ئیمانە وهند دکەتە گری هند د ترسـیت !! و من ژی گوتێ دگەهیەتە قوندەرێن پێغەمبەری ﷺ دگەهیتە کەعبێ پێغەمبەری ﷺ دگەهیتە چارێك چارێك ژیانا پێغەمبەری ﷺ د عیبادەتی دا گوتی نەخێر من ژی گوتی یێ خودێ دبێژیتە پێغەمبەری ﷺ یا دی چیە دبێژیتە پێغەمبەری ﷺ ئەگەر تو بێژی یا ئادەم یا نوح یا ابراهیم یا فلان یا فلان تو دێ کافر بی ، و دبێژیتێ ئەگەر ژ خەیری رێیازا خودێ قەبیل کەی هەتاکو الله تعالی دقورئانێ دبێژیت : (وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَرَٰىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ) [سورەتی البقرة:120] ئەی محمد ﷺ یەهودي و نەصرانی ژتە رازی نابن هەتاکو لدیف دینێ وان نە چی دبێژیتێ ئەگەر تو ل دیف دینێ وان بچی دێ چ چێبیت لوی دەمی گوتی : (قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ) [ســورەتی البقرة:120] بێژە رێیازا خودێیە و خلاس هیچ رێیازەکا دی ئەز قەبیل ناکەم و ژوێ زێدەتر هەمی باتل و پیچە (قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ) رێیازا خودێیە بتنی چونکی تنێ ئەوە رێیازە (وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُم بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ) [ســورەتی البقره:145]

الله تعالى دبێژیت ئەگەر تو لدیف وان بچی لدیف هەوا و ئارەزویێت وان بکەفی و حوکمرانیێ ب هەوا و ئارەزویا وان بکەی لوی دەمی دێ چ چێبیت (إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ) یەعنی (لمن مشركين) وی دەمی تو موشریکی ئەڤە یێ دبێژیتە پێغەمبەری ، ئانژی ل ئایەتا ئێکێدا دبێژیت (مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ) [سورەتی البقره:120] پشتی وێ نەفسی- ئایەتێ دهێت دبێژیت (إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ) یەعنی هەتا د بەرێخودانا قیبلێ دا الله تعالى دەمێ قیبله بو پێغەمبەری ﷺ دانای بەری وی بەرێ خو ددا بیت المقدس کو ئەو قیبلا بنی اسرائیلیا بو و گوتی قیبلەیەکێ بو من بدانه دا کو ئەز بەرێ خو نەدەمه قیبلەیا یەهود و نەصارایان ، چێدبیت گەلەک کەس نوکه هزراوان ئەوبیت یەهود و نەصارا دبێژن برا خودێ هەر خودێ یە و پێغەمبەر یێ هەی و کتێب یا هەی ێ بوچی کافرن !!! ئەو هوسا هزر دکەن کو کافر بون تنێ ئەوە کو ئاخفتنا بێژیتە خودێ والعياذ بالله ، نەخێر بەلکو ئەو کافرن ب نەصا قورئانێ کو الله تعالى دبێژیت (إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ) [سورەتی البينة:6] تنێ الله تعالى نابێژیت کافرن یەهودو نەصارا دبێژیت پیسترین مروڤێت لسەر عەردی ئەون (شَرُّ الْبَرِيَّةِ) . ڤێجا دبێژیتە پێغەمبەری ﷺ ئەگەر تو لدیف هەوا و ئارەزویێت وان بچی لوی دەمی تو زالمی و کەس تە ژ خودێ رزگار ناکەت و تە پشتەڤان و دووست نینن ژ خودێ زێدەتر ئەی محمد ژبەر هندێ تو خودانێ شەخسیەتا خو بە ئەو وەحیە یا بوتە هاتی تنێ لسەر وێ وەحیێ هەرە (فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ) [سورەتی الزخرف:43] الله تعالى دبێژیت تو خۆ بوێ وەحیێ ڤە گرێ بدە هشیار بی خۆ گرێ نەدەی ب رێبازەکا دیڤە چونکی وی دەمی تو دێ بیە موشریک و کافر هوسا د موشریک و کافر بگەهن برایێت من یێت بەرێز ، ڤێجا ئەڤ پێغەمبەرێ نازدار ابرهیم پێغەمبەر علیه صلاة وسلام چ دبێژیت الله دبێژیت یا گوتی (إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ)[1] بو ئێکەم جار بەرائەتا خو ژ خەلکی دکەت یا دووێ (وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ)[1] ژ هەر تشتەکێ خەیری خودێ بەرێ خو

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

بدەنه(دُونِ اللَّهِ)[1] هین هەمی دەمێ قورئانێ دخوینن بەرێ خو بدەنه (دُونِ اللَّهِ)[1] رامانا وێ چیه ؟ ئانکو خەیری خودێ خەیری خودێ پێغەمبەری ﷺ دگریت صـــەحابەیان دگریت مەلائیکەتان دگریت ئەرد و دارو بەران دگریت زەلامێن باش دگریت هەمی بەرنامەیان دگریت هەمی تشـــتان دگریت (دُونِ اللَّهِ)[1] ئانکو خەیری خودێ خلاس ، گوتی (وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ)[1] ئانکو خالا ئێکێ دفێت تو بێژی قەومێ من دەمێ تو دبینی کو قەومێ ته یێ شریکان پەیدا دکەن دفێت ئێکســەر بەرائەتا خو ژوان بکەی ب ئاشـــکەرا کو دبێژیت (قَالُوا)[1] قەولە قەول تشتەک نینه کو دلی دا بیت ،{گوتی ئەم بەریئین ژ هەوە ئەڤە ئێک ، و ژهەر تشتەکێ کو هین دپەرێسن ژ خەیری خودێ ئەڤە دوو ، و یا سێیێ (**كَفَرْنَا بِكُمْ**)[1] ئەم کافرین ب هەوە ئانکو هین کافرن لدەف مە خلاس ئەڤە سـێیێ ، (**وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ**)[1] واللە دوژمنایەتی و رق دناڤ بەینامەدا دەســـتپێکر هەتا هین بزڤرن بو پەرســـتنا ئێک خودا ئەوژی الله تعالی یە داخازی کرن ژوی رازیبون ب حوکمێ وی}، ئەگەر هین هوســـا نەکەن هین کافرن نەجســـن لدەڤ مە و ئەم بەریئین ژ هەوە ، ڤێجا بەرێ خوبدە عەدەتێ وان سێ کەس بون ابرهیم و سارا هەڤژینا وی و لوط برازایێ وی خلاس ڤێجا ئەگەر بابە دەیکە کەسوکارن و حوکمەتەو و حوکمرانیا ڤی زەمانیە وهەمی عالەما سەر عەردی هەمی د شرک و زەڵاڵەتێ دا دژیت هین بزڤرن بو قەومێ ابرهیمی بزانن کو پەرستنا چ کریە ئەوا وجودێ دا هەی ئەو بو پەرستنا ستێران و پەرستنا بتان دەمێ سەحکریە قەومێ خو کو یێ وەت کەن بڤی ژێوەی گوتی خودێ بومن وەحی یا ڤرێ کری دفێت بزڤرن بو لایێ رەب عالەمین دڤێت تنێ لدیف من بهێن چونکی رێکا حەقیێ یا دگەل من و هین هەمی یێـل لســـەر زەڵال و گومراییێ و دەمێ ئەو قەومە ژی بەرێ خو دەنێ ئەڤە چەند جاران مە یا بەحس کری ئەگەر کەســـەک هوســـا بچیتە دناڤا کومەلگەهیدا ئێکســـەر دێ چ بێژنێ ؟ یێ دینە یێ هوســـایە یێ هوسایە باب و باپیر !!! ئایەت دبێژیت (حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ)[1] وەڤە کافیە (وَحْدَهُ)[1] تەئکیدە ئانکو

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

تنێ دڤێت ته تنێ ئیمان ب الله تعالی تنێ هەبیت و چ کەسێن دی نە و چ رێبازێن دی ، ڤێجا برایێت من یێت بەرێزێت مســـلمان ئەڤەیە کارێ مە خودێ دبێژیت جل وعلا (قَدْ)[1] حەرفا تەحقیقێ یە ئانکو ب تەئکید هوسـایە (قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْـوَةٌ حَسَـنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ)[1] تویێ مسـلمان دڤیت هەمی کەس دهوسا بن دڤێت لسەر وێ رێبازێ بچین یا خودێ ڤرێ کری ژ پێغەمبەر محمدی ﷺ هەتا روژا قیامەتێ ،

دڤێت چ بێژنە قەومێ خو ؟

{قەومێ من گوهێ خو بدەنێ ئەم بەریئین ژ هەوە و ژ هەر تشـــتەکێ کو هین د پەرێســـن ژ خەیری خودێ و دناڤ بەینا مە و وەدا رق و دوژمنایەتی پەیدا بو و حەژێکرن نەما حەتا هین بزڤرن بو پەرسـتنا ئێک خودێ} ئەڤە دینێ ئیسـلامێ یە ئەڤە تەسـلیم بونە بو الله تعالی فیجا دەمێ الله تعالی ئەڤ پێغەمبەرێ نازدار هنارتین ل دەمێ ب ئایەت خودێ د سورەتا الممتحنة دبێژیتە پێغەمبەرێ مە ﷺ و دبێژیتە مەژی دڤێت وی بکەنە رێبەر رێنیشـاندەرێ خو ڤێجا بەرێ خو بدەنە شـەخسـیەتا پێغەمبەر ابراهیمی ئەو شـەخسـیەتە هەتا کو بێژی شـەخسـیەتەکا تاک بو چونکی ئیسلام تەسـلیم بونە بو الله تعالی ئیسـلام هندێ قەبیل ناکەت کو تەسـلیم ببی بو خودێ و خەیری خودێ دڤیت ب هەمی شـــێوەیان خو بشـــکێن بو الله تعالی ئەڤە ئەو دینەیە یێ خودێ پێ رازی الله تعالی دبێژیت (إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ) [سورەتی ال عمران:19]

پێناسەیا ئیسلامێ :

{ئانکو تەســـلیم بون بو خودێ دڤێت بێژی ئێک خودێ یێ هەی ئەوژی الله تعالی یە هەر وی دپەرێســـم و بەریئم ژ خەیرێ وی نا چێبیـت بێژی من عەلاقەتا خەیری وی نینە و ناچێبیت بێژی والله من عەلاقەت ب شــەیطان پەرێس و بت پەرێســان و عەلاقەتا یەهودو

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

نەصـارا و موشريک و کافرا و فلان و فلانی نينه نه والله مادەم نەهاتە ڕێزاتە و دگەل تە نەبو دوژمنێ تەیە چونکی ئـایەت دبێژیـت دفیێت بکەیە دوژمنێ خو بەرێ خو بـدەنە (الْعَـدَاوَةُ وَالْبَغْضَـاءُ)[1] د ئايەتێ دا هاتی (الْعَدَاوَةُ)[1] دوژمناتیە (وَالْبَغْضَـاءُ)[1] د دلی دایە بوغز رق دڤێت د دلێ تە دا رقلی بون ژوان هەبیت ناچێبیت حەژێ بکەی ئەگەر حەژێ بکەی ئێکســـەر دێ بیە کافر} سـەحکەنە سـورەتا المجادلة الله تعالى دبێژيت (لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُــولَهُ) [ســورەتی المجادلة:22] نابینی باوەردارەک هەبیت لنک خودێ باوەر داربیت و خودێ ب باوەر دار بدانیت و ئەو وی کەسی حەژێکرن هەبیت بو کافران ئەگەر کی بت ؟ ئەگەر بابێ تەژی بت ئەگەر کورێ تە ژی بت ئەگەر برایێ تەژی بت و ئەگەر عەشـيرەتا تەژی بت ڤێجا بفێ اعتیبارێ ئەڤە دینێ هەمی پێغەمبەرانە ئیسـلام ئاگەهدار بن ها تشتەک يێ هەی کێم خەلک تێ دگەهن، دینێ پێغەمبەر ابراهيم چیە (ئیسلام) دینێ موسای چیە (ئیسـلام) دینێ عیسـای چیە (ئیسـلام) دینێ پێغەمبەر محمد چیە (ئیسـلام) دینێ هەمی پێغەمبەران ئیســـلامە ئانکو تەســـلیم بون بو خودێ ، ئەگەر بەرێ خو بدەینە یەهودیان و نەصرانیا ئەڤ نافە خودێ دانایە ؟؟ بەرێ خو بدەنە قورئانێ قورئان دبێژیت (الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَـارَىٰ ۚ) [ســورەتی المائدة:82] ئەوان بخو گوتی ئەم نەصرانین ئانکو خودێ ئەو نافە بو وان نەدانایە وان بخو ئەو نافە يێ بخو هەلبژارتی وەکی ئەڤرو هزاران ناف يێت هەین بەس ب ئیســـلامی رازینە نابێژم ئەم مسلمانین نابێژیت ئەز يێل لسـەر ئیسلاما ڕاستەقینە دینێ الله تعالى هندەک نافێن دی دبێژنە خو ، ڤێجا ئەڤ پێغەمبەرە علیه صـلاة وسـلام پێغەمبەر ابراهيم دبێژیت الله تعالى دبێژيت (إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْـلِمْ ۖ قَالَ أَسْـلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ) [ســورەتی البقرة:130] دبێژیت دەمێ پەروەرگاری گوتێ ابراهيم تەســـلیم ببە گوتی ئەڤە تەســـلیم بوم بوتە خودێ هەمی کەس من هافێتن هەمی ڕێباز من هافێتن تنێ تو نەبی ، یا ژتە ژی هاتیە تەلەب کرن کو دفیێت مســـلمان بی برایێ من يێ بەرێز زوربەیا مە ئەم ب تەقلید يێت مســـلمان بوين ب جەهالەتا گومەلگەهێ

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

مه ب نه‌زانینا ده‌یکو بابێن خو یێت مســـلمان بوین وه‌ختێ دبێژم ده‌یك و باب مه‌ره‌ما من ژێ جیه ؟ ئانکو ده‌یکو بابێن گه‌له‌ک ژمه ئه‌گه‌ر به‌رێ خو بده‌ینێ نه هاتینه د قورئان و حه‌دیســێ ئیســلامه‌کا دروســت وه‌رگریت نابێژم ســه‌د ژ ســه‌دێ به‌س باراپتر د هوســانه یێت هاتین ب ته‌قلیدێ نفێژ هاته کرن نفێژ کر نزانن رامانا وێ چیه نو که خو بینه به‌ر چافێت خو الله تعالى دبێژیته اها لفێرێ هه‌ر ئایه‌ته‌ک ژ قورئانێ به‌رێ وێ بده خو خودێ دبێژیته ته عه‌بدێ من ته‌سلیم ببه توژی دێ بێژی ئه‌فه ته‌سلیم بوم خودایێ من ته‌سلم ئانکو چ ؟ ئانکو خلاس ئێدی هیچ فکره‌ک و بوچونه‌ک ورێیـازه‌ک من نینه هیچ که‌ســـه‌کێ ب مه‌زن و رێبه‌ر نادانم ب خودایێ خو نادانم ژ الله تعالى زێده‌تر ئه‌ی ئه‌و که‌ســـێ دینێ ته بوته روشــــن کری کو کیه محه‌مه‌ده ﷺ ئێدی هه‌می نافێت دی پافێژه خو ئێک لابکه دگه‌ل الله تعالى دا ، اها ئه‌فه ابراهیمی پێغه‌مبه‌ره نه بتنێ بخو به‌لکی به‌رێ خو بده‌نه ئـایه‌تێ الله تعالى دبێژیت (وَوَصَّىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ) [سوره‌تی البقرة:132] پێغه‌مبه‌ر ابراهیمی ئه‌فه کره وه‌سیه‌ت بو خو و بو کورێت خو و هه‌روه‌سا یه‌عقوبی بو کورێت خو یه‌عقوب پشـتی ایسحاقی یێ هاتی ابراهیم ایسحاق یێ بوی و ایســـحاقی یه‌عقوب یێ بوی و یه‌عقوبی ژی یوســـف یێ بوی ئێک لدیف ئێک بو کورێت خو ئه‌ف وه‌ســیه‌ته یا کری بو کورێت خو بو نه‌فیێت خو (يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْـلِمُونَ) [ســوره‌تی البقرة:132] هه‌میان وه‌ســیه‌ت یاکری نه مرن ئیلا لسه‌ر فێ ئیسلامێ نه‌بن ، ته‌سـلیمی تشتێن دی نه‌بن دفێت توژی هوسا وه‌سیه‌تا ل کورێت خو بکه‌ی ل زاروکێن خو بکه‌ن بێژێ برینه خارێ زاروکێن من رینه خارێ ال بیته‌کەم رینه خارێ ژن و زاروکێن من ئه‌فه ئه‌ز دێ مرم و هین دێ مینن پشــتی من ژ خه‌یری ئیســلامێ تشــتێن دی قه‌بیل نه‌که‌ن ، ئێکا دی ژوان مه‌زاهیرێن شــه‌خســیه‌تا ابراهیم پێغه‌مبه‌ر کو ئه‌م به‌رێ خو بـده‌ینێ خودانێ شـــه‌خســـیه‌ته‌کێ بو ب گومه‌لگه‌هێ خو تێـک نه‌چویه ب گومه‌لگه‌هه‌کێ فاســـدێن موشریک ئه‌فی گومه‌لگه‌هی ته‌ئســـیر ل ابراهیمی نه‌کر به‌لکو ابراهیمی

تەئسیر لوان کر علیه صلاة وسلام هەوڵ دا ب هەمی شێوان تەئسیرێ لوان بکەت الله تعالی حەق و راستی یا بەرچاف کری یا گوتی (وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ) [سورەتی الأنبياء:51] مه ابراهیم ئینا سەر رێکا راست و ئەم شارەزاینە ب ابراهیمی الله تعالی کەسەک پێ هەلبژارتی کو شایستەی وێ رێبازێ بیت و ئەوژی وەکی وێ بکەهینت و خیانەتێ لێ ناکەت فێجا ئەو تنێ بخو رازی نەبو و بو زاروکێت خو بەلکی بو گومەلگەهێ خوژی کر کو بهێنە لبن وی دینێ الله تعالی بو وان هەلبژارتی ،دبێژیت ابراهیم ئەو بانگەوازێ مسلمان کو هەوڵ ددا ب هەمی شێوازان کو وی خەلکی بینیتە سەر وی دینێ کو خودێ گوتیێ و لدەمەکی ئەڤ کارە کارەکێ گەلەک گرانە برایێت بەرێز براستی ئەگەر تو نوکە پێ مژیل بی ب کارێن خەلکیفە و شەفو روژان گازی بکەیێ و بێژیێ وەرن دا بتنێ مسلمان بین و چ تشتەکێ دی نەبین بەس لسەر دینێ محمد پێغەمبەری ﷺ بچین ئەڤ خەلکە دێ بێژیتە تە چەوا ئاخر ئەفە فلان حیزب و فلان لایەن و فلان بوچون و فلان !! یەعنی کارێ تە گەلەک گەلەک پێ بزەحمەتە ژبەرکو کارێ ابراهیم هندی هند پێ بزەحمەت بو وی خەلکی قەبیل نە دکر و وی ژی ئەو چەندە نەهێلا فێجا حەتا دوماهیێ چلێ دکەن هین هەمی دزانن داخازێ ژێ دکەن کو بهێت مەحکەمێ پێ بکەن لدیف چ ئەڤێ مەحکەمێ دێ پێ کەن ؟ پشتی کو ئەو هەمی بانگەوازیە کری و هیچ فایدە نەبو و ل دوماهیێ هات بدەستی گوهورین ئێخستێ و وە هەمیان یا گولێ بوی من نەفێت نوکە بچمە تەفاسیلێت بابەتی ، سەنەمێت وان نە شکاندن ؟؟ وی دفیا کو ئەو بخو وان بشکێنن و ئەو بخو وان بهێلن دبێژیت مادەم هین وان ناهێلن ئەس بزوری دێ بوە دەمە هێلان دەمێ ئەو دچنە سەفرە و سەیرانێت خو ئێک ئێکە سەنەمێت وان دشکێنیت تنێ پێ مەزن نەبیت ویژی بو حیکمەتەکێ دهێلیت فێجا یا سەیر ئەفەیە کو ابراهیم پێ دهێتە بەر چافێت تە کو زەلامەکێ مەزنە پیرەمێرەکە ؟؟ نە والله گەنجەک بو کورەکێ گەنج بو لوی دەمی قورئان وە دبێژیت دبێژیت دەمێ سەنەم هاتینە شکاندن وان

گوت کێ سەنەمێت مە شکاندینە کومەلەکێ گولێ ببو کو ابراهیم دنافا باژێریدا کو هەر بەحسێ فان سەنەما دکەت و بەحسێ ئێک خودا پەرستیێ دکەت و دبێژیت ئەفە خەلەتە ناچێبیت (سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ) [سورەتی الأنبیاء:60] واللە مە یا گولێ بوی کو گەنجەک یێ هەی کو هەر دبێژیت ئەڤ سەنەمە د خراپن ئەڤ دینە یێ هوسایە ئەفە یێ هوسایە ئەفە یێ هوسایە ، واللە ئەفە ابراهیمە یا وەکری دێ هەرن بینن وەرن مەحکەمێ پێ بکەن وەکی ئەفروکە بدەرێخن لسەر شاشێت تەلەفزونان و بێژن ئەفە چیە ؟؟؟ ئەڤ تیرورستە ئەفە هوسا یێ خرابە و ئەڤی تنێ چ گوتیە ؟ تنێ نافێ خودێ یێ گوتی و یا گوتێ تنێ دا خودێ بتنێ بپەرێسین هزار و ئێک تومەتان دێ بو دروست کەن ، دێژن بینن لبەر چاڤێت خەلکی مەحکەمێ پێ بکەن بەرێ خو بدە شەجاعەتا ڤی پێغەمبەری بکەن نا ترسیت علیە صلاة وسلام چەند مروفەکێ ئازا و بجرعەتە و نارەفیت و دێ چیتە بەر سینگێ وان خو بخو روژەکا هوسایە کو لبەر چاڤێت خەلکی بێژیت کو ئەڤێت هین دپەرێسن یێ بەتالە دڤێت ئاخفتنا وی دیار بیت نەکو خو فەشێریت ، مەحکەمە هاتە دامەزراندن تە وەل فان سەنەمان کریە دبێژیت مەزنێ وان یێ وەلێ کری هەرن سەحکەنێ دەمێ وان بەرێ خو دایێ گوتە خو ئەرێ دێ چەوا چێبیت یێ مەزن وەل فان کەت نە دئاخفیت نەشێت چبکەت و ناخوت نە فەتخوت فێجا دێ چەوا وەکەتن ، وەختەک بو کەتینە دنافدا کو ابرهیم یێ داخازێ ژوان دکەت فێجا گوتێ ئەگەر هوسابیت ئەفە دێ چەوا خودێ بیت ؟ راستی هین زور بێعاقلن براستی هین هندەک مروفن حەتا بێژن بێمێشکن چەوا ئەفە دێ بیتە خودێ اها فێجا چ ددەستێن وان دا نەما بەس پشتی هینگێ وان چکر ، عەدەتێ هەمی سەرکردەیەکێ زالم یێ هوسایە دەمێ چ ددەستێن وان دا نەما دێ ترسێ بکار ئینت وان گوت نەخێر ئەم یێل سەر حەقیێ وەرن ڤی بسوژن ئاگرەکێ مەزن بو هلکر فێجا هین بخو دزانن کو نەهاتە سوتن ئەفە هەمی دەرسن بومە برایێت من ناچێبیت هەما لسەر ئایەتان دا بچی و بێژی واللە من خەتما قورائانێ یا کری دڤێت بێژی

دفێت ئەززڤی یێ هوسـا بم لبەر سـینگێ زالمان و لبەر سـینگێ موشریکان و لبەر سـینگێ جاهلان وەکی پالەوانان براوەسـتم و بێژمە وان ئەوێت هین لسـەر یێ خەلەتە و ئەفە دینێ الله تعالی یێ راسـت و دروسـت چونکی تنێ تو ڤایدە یێ ب حوجە و بورهان دێ مسـلمان ڤایدە بیت و هیچ کەس ڤایدە نابن و فێجا ئەگەر کابرا لبەر تە زولمێ لەتە بکەت ێ ئەگەر زولمژی کر لوی دەمی خلاس تو ڤایدە بوی تو د کارێ خودا فایدە بوی وان زولم لێ کر الله تعالی هاریکاریا وان کرن ئان نە هاتە سوتن ؟؟ نە هاتە سوتن ێ خودێ دشیا جل وعلى و دشێت هەمی تشـتان بکەت بلا بهێتە سـوتن بلا ببیتە شـەهید بەلێ چەندین پێغەمبەر یێت هاتینە شـەهیدکرن یێت هاتینە کوشـتن یێت هاتینە بەر باران کرن یێت هاتینە رەجم کرن چەندین زالامێت باش یێت هاتینە کوشـتن ناچێبیت تو بترسی کو بهێیە کوشـتن ئان سـوتن ئان لفان بابەتان ، بەلام چەندین جاران الله تعالی مروڤی دپارێزیت ،

ئانکو خەلک دبنە دوو بەش د دەعوە و بانگەوازیێ دا ؛

{بەشـەک دکەفنە دەسـتێن زالمان و وان دکوژن و دێ هێنە ژناڤ برن و بەشـەکی الله تعالی دێ وان رزگار کەت و لهەر دوو حالەتان تو دێ ڤایدەبی} ئەو بو کو ابراهیم نەهاتە سوتن ئەفە نە جارەسەریە بدەڤی گوتی ب واقعێ خو گهوری ئەو بو کو ئستیفادە لوان نەهاتە کرن و نەهاتنە گوهورین و باشی ابراهیمی ئەو هێلان و هیجرەت کر ئەو سـارە و لوطی هیجرەت کر بو شـامێ ژ عیراقێ چونە شـامێ ، فێجا گەلەک جاران ئەز ڤێ ئاخڤتنێ دبێژم لدەف برادەران لدەف نیاسـان دبێژم دوو پێغەمبەر یێت هەین علیه صلاة وسلام زوربەیا مامۆسـتاییێت مە یێت ئاینی دبێژن کورد بون ابراهیم کورد بو نوح کورد بو دلێ وان یێ خوش بو بوێ دبێژن هین دبین کو مە کوردا پێغەمبەر یێت دناڤ دا !! بەس تو بەرێ خو بدە قەومێت وان چ نوح چ ابراهیم

قەومێت وان نەخوشترین قەوم بون نەهسەدو پێنجی سالان دنافا کوردان دا دبێژتێ ئیمانێ بئینە ئیمانێ نا ئینن خودێ وان خەرق دکەت تەبعەن ئەگەر کورد بیت بو کورد پێت هاتینە هنارتن هوســـایە ئان نە خو بو عەرەبن نە هاتینە هنارتن ابراهیم ژی ب هەمان شـــێوە دێ چن وی ســـوژن حەتا د کیتابێن تەفســـیرێدا هاتی ئەوێ ئاگری خوش دکەت کورد بو ، بلا مە دەمارگیری نەبیت بلا لدیف ئیمانێ بچین الله تعالی ئەم بو کوردایەتێ و عەرەبایەتیێ رەش پیست و سپی پیست و جوان و کرێت دروست نەکرینە دبێژن ئەبو لەهەب گەلەکێ جوان بو بوچی دگوتێ ئەبو لەهەب ئانکو گەلەکێ جوان و روشـن وەکی ئاگری یێ گەش بو هوسایێ جوان بو بەس لدەڤ خودێ پیســترین نەڤەرە (تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ) [ســورەتێ المسد:1] و بیلال دبێژن یێ پیســـت رەش بو ب تەئکیت پیســـت رەشی دەمێ ئینســـان بەرێ خو ددەتێ دفێت خو بگریت هوســایە ئان نە دفێت ئیمان هە بیت هەتا محافزێ لوێ شـەخسـیەتێ بکەت بەس ب تەبیعەت نوکە ژنەکا پیســـت رەش دێ بو تە ئینین تە دفێت ؟؟ بەس لدەڤ خودێ چەند مروفەکێت بەرێزن برایێت من پێت بەرێز خودێ ئەم بو وێ چەندێ دروســـت نە کرینە کو لسەر ئەساسێ جوانی و کرێتیێ و کوردایەتی و عەرەبایەتی و فلانی و فلانی هوزو چینایەتی و هەتا دوماهیێ،

هەمی تشت هاتن لسەر دوو نوقتێن ئەساس ئەم پێت دروست کرین : ئیمان و کوفر خلاس (هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ) [ســورەتێ التغابن:2] توژی ئـاگەهـداریێ خو ببە ئیمانێ بهەلبژێرە ئیمانداران ب مروف و ئەجنەیا حەژێ بکە و کوفرێ کەربێت تە ژێڤە بین ب مروف و ئەجنەیان فێجا بەرێ خو بدەنە ئایەتێ کو زور یا موهیمە ئاگەهدارین لدوماهیێ چ دبێژیت : دفێت ابراهیمی بکەیە رێنیشاندەرێ خو بەلێ د ئێک تشتیدا ناچێبیت بکەی ئەو ئێک تشتە یە یا خودێ (إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ)[1] بابێ وی کافر بو گوتی بابو دێ داخازا لێ خوشبونێ بوتە کەم لدەڤ خودێ الله تعالی گوتێ یا ابراهیم تو نەشێی داخازا لێ خوشبونێ بو

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

بکەی چونکی ئەو موشریکە و بو چ کەســەکێ ژمە نینە کو داخازا لێ خوشـــبونێ بو دەیکو بابێت خو بکەین ئەگەر موشریک بو تو نەشـــێی گوتی (وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ)[1] چ تشـت بدەسـتێ من دا نینە هەمی بخودێ یە بەس الله تعالی دبێژیت دگەل وێ ژیدا دفێت ئاگەهدار بن کو نەهی یا لێکریە حەتا کو پێغەمبەری ﷺ نەهی لێ هاتە کرن کو دعا بو دەیکو بابێت خو بکەت وە ئاگەهـ ژێ هەیە ؟ دەیکو بابێت پێغەمبەرێ مە ﷺ عبدالله بابێ وی ب کافری یێ مری ئامینا دەیکا وی ب کافری یا مری ها د صـەحیحا مسـلم دا یا هاتی دبێژیت داخاز کر ژ الله تعالی کو لدەیکا وی بوریت گوتی ئەز لێ نابورم چونکی وێ شــەریک یێت پەیدا کرین د ژیانا خودا راســتە کو پەرسـتنا خودێ یا کری بەس یا گوتی یا لات منات عوزا هەوارە ئەفە ؟ ئەفە موشریکە راســـتە کو نافێ بابێ تە عبدالله بو عەبدێ الله تعالی ژی بو هێشـــتا کو تو ژدایک نە ببوی وی الله تعالی دنیاسی بەلام ژبەر وێ چەندێ دگەل الله تعالی شـەریک یێت پەیدا کرین فێجا ئەو موشریکە بوتە نینە داخازا لێ خوشبونی ژێ بکەی ئەفە د صەحیحا موسلیم دا یا هاتی ، فێجا هشیار بن دەیکو بابێن پێغەمبەری ﷺ خلاس نەبون بابێ ابراهیمی خلاس نەبو ئاگەهدار بە هەردوو ژنێت پێغەمبەر نوح و پێغەمبەر لوط و کورێ نوحی ئەفە هەمی ب موشریکی و کافری یێـت چوین بو وان نینە کو داخـازێ بو بکەن دفێـت ئاگەهدار بی کو ئەو داخازا لێ خوشـــبونێ ئەوا ابراهیمی کری درســـت د ئایەتان نا گەهن و هندەک نزانن کو ئەو ئایەتێن هاتین (رَّبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ) [سـورەتی نوح:28] ئەفە یا ئینای دبێژن دفێت داخازا لێ خوشـــبونێ بو دەیکو بابێت خو بکەین دفێت ئاگەهداری ئەڤێ بی کو لفێرێ خەلەتە ناچێبیت داخازا لێ خوش بونێ بو دەیک و بابێن خو بکەین ئەگەر موشریک بن فێجا گوتێ (رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ)[1] خودایێ من من تەوەکولا خو بتە یا بەستی و بو لایێ تە دێ زفرین و دوماهیکا مە ژی هەر بو دەف تەیە دفێت ئاگەهدار بیت کو کەس نەشـــێت تە خلاس بکەت برایێت من یێت بەرێزێت مســـلمان لفێرێ دێ هێینە دوماهیێ

[1] [سورەتی الممتحنة:4]

داخازێ ژخودێ دکەین کو ل گونەهێت مە خوش ببیت و مە بکەتە مسلمانێت راستەقینە کو تنێ ئەم بەرێ خو بدەینە الله تعالی و زیرەک و جرعەت بین و وان پێغەمبەران بینە پێش چافێت خو کو زیرەکترین نەفەر بو لسەر رێ عەردی لبەر سینگێ تاغوتەکێ وەکی نەمرودی کو راستی بو گوتن و ئیقامە حوجە کرن نەهاتە سەر رێکێ ئەفە بو جەهنەمێ ئەو بو بەهشتێ سبحانك اللهم وبحمدك أشهد أن لا إله إلا أنت أستغفرك .